

27.02.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**27 Şubat 2023
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

27 Şubat 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İslam Dünyası ve Küresel İlişkiler Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Üsküdar Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TOBB'un inşaat malzemesi üreticileri deprem konutları için 11 ilde fiyatı sabitledi

TOBB'un inşaat malzemesi üreticileri, deprem konutları için kullanılacak malzemelerde fiyatı sabitleme kararı aldı.

Hüseyin GÖKÇE

ANKARA - TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, TOBB bünyesindeki inşaat malzemesi üreticisi olan 7 sektör meclisinin, 11 ilde deprem konutları yapımında kullanılacak inşaat malzemeleri için fiyat sabitleme kararı aldığını bildirdi.

Rifat Hisarcıklioğlu bu kararı, 7 sektör meclisi başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Üyeleriyle birlikte düzenlediği basın toplantısıyla duyurdu. TOBB camiası olarak 6 uçak, 7 gemi ve 3.900 TIR yardım malzemesi sağladıklarını belirten Hisarcıklioğlu, ayrıca 41 TIR çadır, 970 konteyner, 141 seyyar mutfak, 551 iş makinesi ve mobil vincin bölgeye sevkini gerçekleştirdiklerini bildirdi.

İnşaat malzemesi üretimi yapan sektör meclislerinin, bu yardımlarla yetinmeyerek büyük bir adım daha atmaya hazır olduklarını dile getiren Rifat Hisarcıklioğlu, "Devletimizin başlatacağı deprem konutları inşa projesine bir katkı da bizden olsun diyorlar. Bu kapsamda deprem bölgesine yapılacak konutlarda kullanılacak inşaat malzemeleri için fiyat sabitleme taahhüdü veriyorlar. Hammadde ve girdi maliyetlerinde artış olmadığı sürece deprem bölgesine yönelik fiyat sabitlemesine gidiyorlar" dedi.

Depremden etkilenen 11 ilde yapılacak konutlarda kullanılması öngörülen inşaat malzemelerinde fiyat artırılmaması noktasında mutabakata varıldığıнын altını çizen Hisarcıklioğlu, “Buradaki sektörlerimizin hepsi, depremin ilk gününden itibaren kamu yetkilileriyle koordineli bir şekilde deprem bölgesine yardım ve destek sağladılar. Şimdi de deprem konutlarının hızlı ve güvenilir şekilde bir an önce yapılabilmesi için ellerini taşın altına koyuyorlar” diye konuştu.

Hisarcıklioğlu, bu üreticilerin kendi kontrolleri haricinde girdi maliyetlerinde artış olmadığı sürece depremde etkilenen 11 ilde ürün fiyatlarında herhangi bir artışa gitmeyeceklerinin altını çizdi.

Depremde 50 bine yakın vatandaşın hayatını kaybettiğine dikkat çeken Rifat Hisarcıklioğlu, 173 bin bina, yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı olarak tespit edildiğini, 1.7 milyon kişinin konut ve barınma ihtiyacı olduğunu aktardı.

Fiyatı sabitleme taahhüdünde bulunan sektörler ve temsilcileri şunlar:

Çimento Sektörü Meclisi Başkanı Fatih Yücelik
Kimya Sanayi Meclisi Başkanı Timur Erk
Madencilik Meclisi Başkanı İbrahim Halil Kırşan
Toprak Sanayi Ürünleri Meclisi Başkanı Kadir Başoğlu
Seramik Sanayi Meclisi Başkan Yrd. ve Türkiye Seramik Federasyonu Başkanı Erdem Çenesiz
İklimlendirme Meclis Üyesi ve İklimlendirme Sanayi İhracatçılar Birliği Başkanı Mehmet Şanal
Demir-Demir Dışı Metaller Meclis Üyesi Ayhan İleri
İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Tayfun Küçükoğlu

Toplantıya TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri Zeki Kıvanç ve Sn. Faik Yavuz katılırken, diğer yönetim kurulu üyeleri de online ortamda toplantıyı takip ettiler.

TMO 48 bin ton ayçiçek yağı aldı

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) bugün tamamlanan ihaleyle yaklaşık 48 bin ton ham ayçiçek yağı aldı.

Avrupalı ticaret kaynaklarının verdiği bilgiye göre, ihalede alımlar ithal yağların yanısıra halihazırda yurtiçi depolarda bulunan ayçiçek yağından yapıldı.

Ticaret kaynakları 13-18 Mart arasında İskenderun limanına sevkedilecek 18,000 tonluk ilk alımın Aves'ten yapılacağını, fiyatın navlun dahil ancak sigorta hariç (c&f) ton başına tahminen 1,173.60 dolar olduğunu belirttiler. Sevkiyat Türkiye'deki depolarda bulunan stoklardan gerçekleşirse fiyata beş dolar eklenecek.

Tekirdağ'a teslim edilecek 6,000 ton ayçiçek yağ ton başına 1,159 dolardan (c&f) Aston'dan alınacak.

İhalede 14 Nisan-14 Mayıs arasındaki diğer alımlar İskenderun'a teslim edilmek üzere 18,000 ton ile Aves'ten ve Tekirdağ'a teslim edilmek üzere 6,000 ton ile Aston'dan yapıldı. İskenderun için fiyat ton başına 1,173.80 dolar (c&f), Tekirdağ için fiyat ton başına 1,159 dolar (c&f) oldu.

TMO ihalelerindeki alımlar nihai onaya tabi olduğu için alım miktarları daha sonra değişebiliyor ya da alımlar tamamen iptal edilebiliyor.

Bakan Kirişci: Çiftçilerin destek ödemeleri bugün yapılacak

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci: "Öne çektiğimiz destekleme ödemeleri kapsamında 13 milyar 836 milyon lira bugün çiftçilerimizin hesaplarına yatırılacak." açıklamasını yaptı.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, mazot ve gübre desteklerini depremde etkilenen 11 kentte nakit olarak ödeme kararı aldıklarını anımsatarak, "Toplam 13 milyar 836 milyon lirayı 425 bin 275 depremzede çiftçimizin hesaplarına bugün itibarıyla yatıracamız. Nakit olarak destek paralarını çekebilecekler." dedi.

Bakan Kirişci, Diyarbakır AFAD Koordinasyon Merkezi'nde gerçekleştirilen toplantının ardından depremlerden etkilenen bölgelerdeki çiftçilere yönelik tarımsal desteklere ilişkin açıklama yaptı.

Deprem afetinden dolayı tüm ülkeye "geçmiş olsun" dileğinde bulunan Kirişci, art arda 9 saat arayla 2 büyük deprem, ardından son 19 günde 8 binden fazla artçı sarsıntı ve Hatay merkezli iki deprem yaşandığını söyledi.

Son yüzyılın en büyük felaketlerinden olan bu afetin yaralarını her geçen gün devlet ve millet el vererek hızlı bir şekilde sarmaya başladıklarını dile getiren Kirişci, "İnşallah tez zamanda bu afetin de altından kalkarak bu bölgeyi eski canlılığına kavuşturacağız." diye konuştu.

Bakan Kirişci, ülkenin birçok afete maruz kalınabilecek bir coğrafyaya sahip olduğuna işaret ederek, son 3 yılda depremlerden sel felaketlerine, orman yangınlarından

kuraklığa kadar birçok doğal afeti tecrübe ettiklerini, her afetin ardından hızlı bir şekilde toparlandıklarını söyledi.

Asrın afetine maruz kalan ülkenin yaralarının sarılması ve acıların dindirilmesi için devletin tüm birimleriyle sahada çalıştığına dikkati çeken Kirişçi, bakanlık olarak 4 bin 597 makine ekipman, 13 bin 598 personelle insanların ihtiyaçlarının giderilmesi noktasında çalışmalara destek olduklarını bildirdi.

Deprem bölgesinin verimli arazileri ve iklim yapısıyla gıda arz güvenliği için stratejik önemde olduğunu dile getiren Kirişçi, bölgenin hububat, bakliyat, yaş meyve sebze ve kuru meyve üretimindeki potansiyeline işaret etti.

Kirişçi, deprem bölgesindeki çiftçilere pozitif ayrımcılık yapmayı sürdüreceklerini belirterek, 11 ilde tarımsal üretime yönelik bütün destek ve planlama çalışmalarını eş zamanlı yürüttüklerini, 2023 tarımsal üretim sezonunu sıkıntısız geçirmek için gerekli tedbirleri aldıklarını bildirdi.

Bölgenin çalışkan, üretken ve vatansever insanlarıyla birlikte devletin güçlü altyapısı sayesinde bu sürecin hızlı bir şekilde atlatılacağını söyleyen Kirişçi, 11 ili kapsayan bu geniş alanda yapacakları planlama ve altyapıyla çiftçilere güçlü bir hizmet vereceklerini vurguladı.

İlk etapta 70 bin köy evi inşa edilecek

Bölgenin diğer yönleriyle olduğu gibi tarımsal üretimiyle de kendi haline bırakılmayacak kadar değerli ve önemli olduğunu belirten Kirişçi, şöyle devam etti:

"Bu büyüklüğü rakamsal olarak da değerlendirecek olursak, deprem bölgesindeki 11 ilin tarım sektörüne katkısı, tarımsal üretim alanının yüzde 17, çiftçilerimizin yüzde 14, tarımsal hasılanın yüzde 15, ekili alanın yüzde 16, bitkisel üretimin yüzde 17, canlı hayvan sayısının yüzde 18, çayır ve mera alanının yüzde 10, tarımsal ihracatımızın yüzde 22'si bu bölgede yapılmaktadır. Bu nedenle depremin olduğu ilk andan itibaren hem bölge halkının yaralarını sarmak hem de gıda arz güvenliğimizin teminatı olan bölgedeki aksaklıkları gidermek için benimle birlikte

4 bakan yardımcım, 8 genel müdürüm, 2 daire başkanım, 15 il tarım ve orman müdürüm, binlerce personelimizle birlikte deprem bölgesinin kılcallarına kadar hizmet götürdük ve götürmeye devam ediyoruz. Ekibimle sahadan aldığımız geri dönüşlerle Bakanlığımızın altyapısını depremzede çiftçilerimizin hizmetine sunduk. Bu kapsamda deprem bölgesinde çiftçimize kol kanat germek için ESK farklı fiyat uygulamasıyla kesimlik hayvanları kombinalara yönlendiriyor. ESK bölgede pazarlama imkanı olmayan sütlerin satılmasını ve üretime kazandırılmasını koordine ediyor.

TİGEM gebe ve genç hayvanların bakımını ve beslenmesini üstlendi. 13 bin 196 ton yem dağıtarak depremzede çiftçimizin acil ihtiyacını karşıladık. Barınakları yıkılan

hayvan için 4 bin 399 hayvan çadırı dağıttık. Isınma ihtiyacı için 41 bin 61 ton odun verdik. Hayvan sağlığı için mobil veya seyyar veteriner klinikleri kuruyoruz. Hayvan hastalıklarıyla mücadele ve programlı aşılama faaliyetleri için 2 aşı firmamız aşıların üretimi ve tedarikini düzenli bir şekilde bölgeye sağlamaktadır. Sahipsiz hayvanlar için 50 bin ton mama dağıtımını AFAD ekipleriyle yapıyoruz.

Depremde zarar gören işletme ve hayvanların tespitlerini yapıyoruz. Depremde telef olan büyükbaş, küçükbaş, kanatlı ve arılı kovanı bedelsiz temin edeceğiz. 11 ilde 1,5 milyon kovan için acil şeker ihtiyacını karşılayacağız. ÇKS güncelleme sürelerini 8 Mayıs 2023'e kadar uzattık. Bazı destekleme başvuru sürelerini uzattık. Bu kapsamda, organik tarım 8 Mayıs 2023, iyi tarım uygulamaları 8 Mayıs 2023, toprak analiz desteği 31 Mart 2023, yağlı tohumlu bitkiler fark ödeme desteği 2 Mayıs 2023.

ÇKS başvurusunu yapıp vefat edenlerin mazot, gübre desteklerini mirasçılara nakit olarak ödeyeceğiz. TMO afet bölgesinde hububat ve baklagil alımında kota ve cins ayrımı yapmadan alım yapacak. Bireysel sulama sistemleri başvurusunu 8 Mayıs 2023'e, kırsal kalkınma yatırım başvurusunu 11 il için 8 Mayıs 2023'e kadar uzattık."

Köylülerin borçlarına faiz uygulanmayacak

Deprem bölgesindeki çiftçilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi'ye olan sübvansiyonlu kredi borçlarının 1 yıl ertelendiğini, orman köylüleri ve kooperatiflerin kredi taksitlerini 31 Aralık 2023'e kadar ertelediklerini dile getiren Kirişçi, bu kredilerden yararlanan köylülerin borçlarına erteleme süresince herhangi bir faiz tahakkuk etmeyeceğini söyledi.

Bakan Kirişçi, "Depremden etkilenen kırsal kesime ilk etapta 70 bin köy evi inşa edeceğiz. Bugün 81 ilimiz için öne çektiğimiz destekleme rakamlarını sizlerle paylaşacağız. 11 kalemde destekleme ödemesini bugün itibarıyla yapacağız.

Bu kapsamda 2 milyon 167 bin 958 üreticimize, mazot ve gübre desteği kapsamında 12 milyar 508 milyon 946 bin 845, 238 bin 93 üreticimize yem bitkileri üretimi desteği kapsamında 733 milyon 574 bin 582, 634 yetiştiricimize su ürünleri desteği kapsamında 119 milyon 344 bin 310, 26 bin 329 yetiştiricimize anaç koyun-keçi desteği kapsamında 191 milyon 991 bin 600, 62 bin 606 yetiştiricimize buzağı desteği kapsamında 127 milyon 6 bin 325, 8 bin 909 yetiştiricimize sürü büyütme ve yenileme desteği kapsamında 57 milyon 952 bin, 9 bin 993 yetiştiricimize arıcılık desteği kapsamında 36 milyon 615 bin 320, 4 bin 923 yetiştiricimize çiğ süt desteği kapsamında 33 milyon 474 bin 883, 1054 yetiştiricimize besilik erkek sığır desteği kapsamında 22 milyon 835 bin, 47 yetiştiricimize hastalıklardan ari işletme desteği kapsamında 3 milyon 937 bin, 21 yetiştiricimize hayvan gen kaynaklarını koruma desteği kapsamında 318 bin 850 lira olmak üzere toplam 13 milyar 836 milyon 6 bin 715 lirayı 2 milyon 520 bin 567 çiftçimizin hesaplarına bugün itibarıyla yatıracacağız."

Mazot ve gübre desteğinin afet bölgesindeki illerde nakdi olarak verileceğini hatırlatan Kirişçi, diğer 70 il için desteğin sadece mazot ve gübre alımında kullanılmak üzere Ziraat Bankası kartlarına tanımlanacağını dile getirdi.

Afet bölgesinde 0 rakımdan 2000 rakıma varan yerler bulunduğunu belirten Kirişçi, bu durumun aynı anda bölgede dört mevsimin yaşanmasına imkan verdiğini, bunun tarım desenini önemli ölçüde etkilediğini ifade etti.

Bölgenin ihtiyaçlarını karşılayacağız

Bakan Kirişçi, şunları kaydetti:

"Deprem bölgesinin kimi yerinde hasat yapılmakta, kimi yerinde gübreleme ve ilaçlama, kimi yerinde budama, kimi yerinde ekim ve dikim yapılırken, kimi yerinde ise hala çiftçimiz ne ekeceğini planlamaktadır. Bir de yaşadıkları büyük afetten dolayı her şeye ihtiyaçları olduğu gibi nakit paraya da ihtiyaçları olduğunu biliyoruz. Bu nedenle bu zor durumda nakit ihtiyaçlarını karşılamak için 2022 yılından itibaren aynı olarak ödediğimiz mazot, gübre desteğini depremden etkilenen 11 ilimize nakit ödeme kararı aldık. Bu kapsamda 301 bin 472 üreticimize mazot ve gübre desteği kapsamında 2 milyar 861 milyon 743 bin 200, 9 bin 830 üreticimize yem bitkileri üretimi desteği kapsamında

41 milyon 92 bin 146, 113 bin 861 yetiştiricimize hayvancılık destekleri kapsamında 473 milyon 812 bin 128, 112 yetiştiricimize su ürünleri desteği kapsamında 38 milyon 80 bin 132 lira olmak üzere toplam 3 milyar 414 milyon 727 bin 606 lirayı 425 bin 275 depremzede çiftçimizin hesaplarına bugün itibarıyla yatıracağız. Nakit olarak destek paralarını çekebilecekler. Tarımsal destekleme ödemelerimiz, hem afet bölgemiz hem de ülkemiz çiftçisine hayırlı ve bereketli olsun. Afet bölgesini her alanda olduğu gibi tarımsal manada da ayağa kaldırmak için var gücümüzle çalışıyoruz.

Bölgede tarımsal faaliyet anlamında her konuya vakıfız. Çiftçimizin bu süreçten etkilenmemesi için her türlü enstrümanı sahaya sürüyoruz. Bu süreçte deprem bölgesinde çiftçimizle birlikte hareket edeceğiz. Bölge için kısa, orta ve uzun vadeli güçlü bir destekleme ve tarımsal üretimi planlama politikası yaparak bölgenin ihtiyaçlarını karşılayacağız. Tohumu toprakla birlikte buluşturacağız, gübrelemeyi, sulamayı, ilaçlamayı birlikte yapıp mahsulü tarladan, bahçeden birlikte kaldıracacağız. İnşallah hasat bayramını da bu topraklarda hep birlikte kutlayacağız."

Bankalarda 5 yıl sonra döviz pozisyon açığı

Bankacılık sektörü yeniden döviz pozisyon açığı vermeye başladı. Bu kez, kamu bankalarının yanı sıra özel sermayeli bankalarda da döviz açığı var.

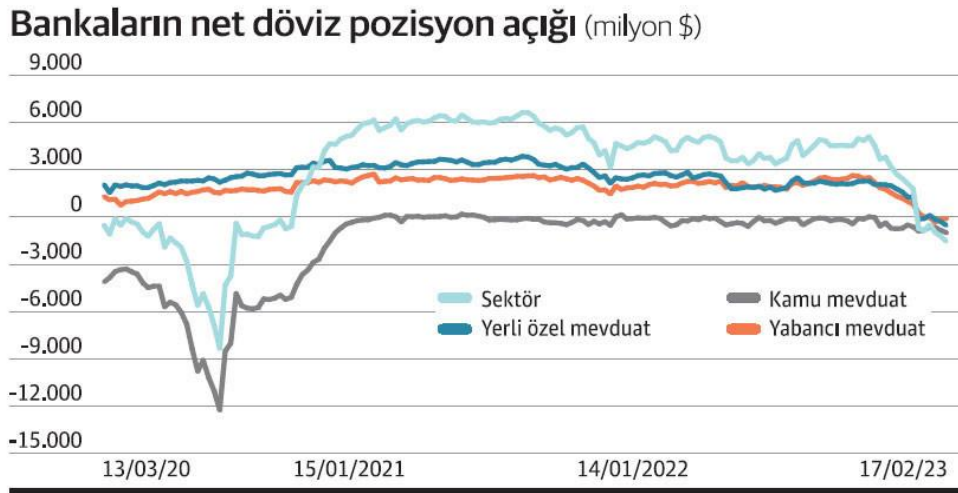

Şebnem TURHAN

Bankacılık sektöründe kamu mevduat bankalarının vermesine alışık olunan net döviz pozisyon açığı son haftalarda yerli özel ve yabancı mevduat bankalarında da yaşanıyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun haftalık verilerine göre bankacılık sektörü 6 Kasım 2020'den sonra ilk kez 13 Ocak 2023'te net döviz pozisyonu açığı verirken 17 Şubat itibariyle döviz pozisyon açığı 1.5 milyar doları aştı.

Yerli özel bankalar en son 26 Ocak 2018 ile biten haftada net döviz pozisyon açığı vermişlerken 17 Şubat itibariyle yarım milyon dolarlık net döviz pozisyon açığındalar. Yabancı mevduat bankaları da 5 Eylül 2018 ile biten hafta sonrası ilk kez net döviz pozisyon açığı yaşıyor.

BDDK haftalık verileri bankacılık sektörünün 11 Kasım 2023'te ile biten haftada 5,1 milyar dolarlık net döviz pozisyon fazlası olduğunu gösteriyor. Kamu mevduat bankalarının aynı tarihte net döviz pozisyon fazlası 43,2 milyon dolar iken, yerli özel bankaların net döviz pozisyon fazlası 2,3 milyar dolar, yabancı mevduat bankalarının ise 2,5 milyar dolar net döviz pozisyonu fazlası vardı. Bu tarihten sonra hem sektörde hem de yerli ve özel ile yabancı mevduat bankalarında dikkat çekici şekilde net döviz pozisyon fazlası düşüş eğilimine girdi.

10 Ocak'ta Resmi Gazete'de yayımlanan BDDK kararı bankaların net döviz pozisyonunun özkaynakları içindeki payında üst sınır yüzde 20'den yüzde 5'e indirildi. Ancak bankalar bu tarihten öncesinde de döviz pozisyonlarını azaltmaya başladı. 13 Ocak haftasına gelindiğinde ise bankacılık sektörünün net döviz pozisyon açığı 691 milyon dolar, kamu mevduat bankalarının 862,3 milyon dolar, yerli özel mevduat bankalarının 113,2 milyon dolar oldu. O tarihte yabancı mevduat bankaları hala 283.8 milyon dolarlık net döviz pozisyonu fazlasına sahipti.

5 milyar dolar fazladan 1,5 milyar dolar açığa

3 Şubat ile biten hafta itibariyle artık tüm sektör nette döviz pozisyon açığı vermeye başladı. Bankacılık sektörü toplam net döviz pozisyon açığı 952,9 milyon dolar, kamu mevduat bankalarının 630,5 milyon dolar, yerli özel mevduat bankalarının 113,2 milyon dolar, yabancı mevduat bankalarının da 293,8 milyona ulaştı. Takip eden haftalarda da hem mevduat bankaları hem de sektör toplamı net döviz pozisyonu açığı vermeye devam etti.

17 Şubat ile biten haftada ise bankacılık sektörünün net döviz pozisyon açığı 1 milyar 510 milyon dolar, kamu mevduat bankalarının 963,3 milyon dolar, yerli özel mevduat bankalarının 495,3 milyon dolar, yabancı mevduat bankalarının ise 72,2 milyon dolar olarak hesaplandı. Böylece 5 Kasım'da 5 milyar doların üzerinde net döviz fazlası olan sektör 1,5 milyar dolar net döviz pozisyon açığına döndü.

Bankacılık sektörü kaynakları bankaların döviz varlıklarında azaltıma gittiğini dile getirerek gerek yurtdışında tuttıkları gerekse içerdeki varlıkların gerilemesiyle net döviz pozisyon açığına ulaşıldığını belirtti.

BDDK'nın oranda yaptığı değişikliğin de bu düşüşte etkili olmuş olabileceğini kaydeden bankacılık sektörü kaynakları bir döviz satışının ise gerçekleştiğine işaret etti. Bankacılık kaynakları yerli özel ve yabancı mevduat bankalarının açık pozisyona geçmelerinin de dikkat çekici olduğunu belirterek kurun yatay seyrinin de dövizde uzun pozisyonda olan bankaların kendilerinin de satış yapmış olabileceğini kaydetti.

TBMM çalışmalarına 28 şubat'ta devam edecek

Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle çalışmalarına 3 hafta ara veren TBMM Genel Kurulu, gelecek hafta emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili teklifin yasalaşması ve depremlerle ilgili araştırma komisyonu kurulması için mesai yapacak.

11 ili etkileyen depremlerin ardından çalışmalarına ara veren Meclis, önemli konuları ele alacağı yoğun bir haftaya giriyor.

Haftalık çalışmasına 28 şubat Salı günü başlayacak Genel Kurulda, EYT düzenlemesini içeren Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşülecek.

Teklifle, 8 Eylül 1999 ve öncesinde çalışmaya başlayanların, 9 Eylül 1999'da ve sonrasında çalışmaya başlamalarına rağmen borçlanmayla sigortalılık başlangıç tarihini 9 Eylül 1999 öncesine çekenlerin mevcut mevzuattaki emekliliğe hak kazanma koşullarından yaş şartı kaldırılacak.

Emekli olduktan sonra aynı iş yerinde 10 gün içinde tekrar işe başlayan çalışanlar için işverene yüzde 5 sosyal güvenlik destek primi indirimi sağlanacak.

Kamu kurumlarında sürekli işçi olarak çalışanların emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmaları halinde iş sözleşmelerinin zorunlu feshini gerektiren hükümler yürürlükten kaldırılacak.

Daha sonra Genel Kurulda Kahramanmaraş merkezli depremlerle ilgili bir araştırma komisyonu kurulmasının görüşülmesi bekleniyor.

Komisyonunda, depremin bütün yönlerinin ele alınarak araştırılması planlanıyor.

Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı teklifi

Genel Kurul, daha sonra Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı'nın kurulmasını içeren kanun teklifini de gündemine alacak.

Teklifle, Türk ve İslam arkeolojisi ile ilgili alanlarda bilimsel çalışmalar yapmak, yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve incelemeler gerçekleştirmek üzere Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı kurulacak. Vakıf, kamu kurum ve kuruluşlarına, özel kuruluşlar ile uluslararası kuruluşlara proje teklifleri sunabilecek, ulusal ve uluslararası yarışmalar düzenleyebilecek. Vakıf tarafından yurt dışında arkeolojik kazıların yapıldığı yerlerde geçici temsilcilikler açılabilir.

Başarır ve Türkkan'ın dokunulmazlık dosyaları

Öte yandan TBMM Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyon, Hazırlık Komisyonunun İYİ Parti Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan ile CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması yönündeki raporunu görüşmek üzere 2 Mart Perşembe günü toplanacak.

TBMM'de siyasi partilerin haftalık düzenledikleri grup toplantılarının da Meclisin çalışmalarına başlamasına bağlı olarak gerçekleşmesi bekleniyor.

'Borcu yoktur' yazısı için yüzde 10 şartına erteleme

Taksitlendirilen borçlar için borcun yüzde 10'u ödenmeden "borcu yoktur" yazısı verilmeyeceği şartı 31 Temmuz'a kadar kaldırıldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Tahsilat Genel Tebliği"ne göre, vergi dairelerine borcu olan mükellefler borçlarını ödemede çok zor duruma düşmüşlerse taksitle ödeme talebinde bulunabiliyor.

Borçlunun çok zor durumda olması ve diğer şartları taşıması halinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un ilgili maddesi kapsamında belirlenen şartlar dahilinde borç, tecil edilerek, taksitler halinde ödenebiliyor.

Talepleri kabul edilen borçlular muhtelif nedenlerle ihtiyaç duydukları vergi borcu bulunmadığını gösterir yazıları taksitlendirilen borçlarının yüzde 10'unu ödemek şartıyla alıyor. Kahramanmaraş'ta 6 Şubat'ta meydana gelen depremlerin ekonomik ve mali alanda oluşturabileceği etkiler dikkate alınarak, söz konusu kanun maddesi kapsamında tecil edilen borçların yüzde 10'unun ödenmesi şartına bağlı olarak borcun bulunmadığını gösteren yazının verilmesi uygulaması 31 Temmuz'a kadar kaldırıldı.

Bu kapsamda ilgili kanuna göre borcu taksitlendirilenler, başka borçları bulunmuyorsa, taksitlendirilen borçlarının yüzde 10'unu ödemediği takdirde "borcu yoktur" yazısını alabilecekler.

“Depremi maliyeti 58 milyar dolar”

Alaattin AKTAŞ

27 Şubat 2023 Pazartesi

✓ *Depremi maliyetine ilişkin ayrıntılı bir hesaplama... İktisatçı Ercan Türkan, depremin maliyetinin 58 milyar doları bulacağı görüşünde.*

✓ *Bu yükün 31 milyar dolarını kamu sektörü, 27 milyar dolarını hanehalkı ve firmalar üstlenecek.*

Büyük deprem felaketinin maliyetini tahmin etmeye dönük bir dizi çalışma yapılıyor. Bu çalışmalardan biri de eski Planlamacı ve Merkez Bankacı iktisatçı Ercan Türkan'a ait. Yıllardır büyük bir özenle "ercan türkan tüketim endeksi-ette"yi hesaplayan Türkan çok detaylı bir çalışma yapmış. Afet bölgesi ilan edilen on bir ilin başlıca göstergeler açısından Türkiye'deki payını çıkaran Ercan Türkan, daha sonra da muhtemel maliyeti kalem kalem sıralamış.

Ercan Türkan maliyetleri iki temel kalemde topluyor...

Akım maliyetler 10.8 milyar dolar düzeyinde.

Bir de birikim kayıpları var, onun tutarı da 47.4 milyar dolar.

Böylece toplam maliyet 58.2 milyar dolara ulaşıyor.

Ercan Türkan depremzedelere yapılan yardımları 1.2 milyar dolar olarak tahmin ediyor. Bu tutar düşüldükten sonra toplam maliyet 57 milyar dolar düzeyinde oluşuyor.

İktisatçı Türkan hangi kalemden ne kadar bir maliyet geleceğini hesaplarken kullandığı varsayımları da tek tek açıklıyor.

Deprem maliyetinin kesimlere dağılımı (Milyon \$)

	Kamu sektörü	Hanehalkı ve firmalar	Toplam
Akım maliyetler	5.865	4.965	10.830
Birikim kayıpları	25.275	22.120	47.395
Birincil dağılım	31.140	27.085	58.225
Depremzedelere yardım		-1.185	
İkincil dağılım	31.140	25.900	57.040

Akım maliyetler neler?

Ercan Türkan akım maliyetleri **katma değer ve işgücü kayıpları ile birlikte, felaketin sonuçlarını hafifletmek ve acil ihtiyaçları gidermek amacıyla yapılan yardım ve alınan mali önlemlerin maliyeti olarak** tanımlıyor.

Bu grup içinde en büyük maliyet kalemi yaklaşık 6 milyar dolarla beş aylık GSYH kaybı. Depremzedelere yapılmakta olan nakdi destek ödemeleri, taşınma yardımı, vefat edenlerin yakınlarına yapılan yardım, SGK'nın prim kaybı ile vergi ve vergi erteleme ve silinmesi de diğer akım maliyet kalemleri.

Birikim kaybı çok büyük

İktisatçı Ercan Türkan, sermaye birikimi kaybında **bina stokunun, şehirlerin altyapısının ve kamusal binaların hasar görmesinden kaynaklanan kayıpların** başta geldiğini vurguluyor.

Yapılarda oluşan orta ve az hasarların onarılarak bu yapıların tekrar kullanılabilir hale getirilmesi için yapılacak onarım giderlerini de bu kapsamda sınıflandıran Türkan, motorlu kara taşıtlarında, hayvan varlığında, beyaz eşya ve mobilyada yaşanan kayıpları da bu maliyet başlığı altında topluyor.

Birikim kayıpları başlığı altında yer alan bu kayıplar içinde en büyük tutar hiç kuşku yok ki yıkım ve ağır hasar nedeniyle yapı stokunda ortaya çıkan kayıp. Ercan Türkan bu kalemdeki kaybın büyüklüğünü 26.2 milyar dolar olarak hesaplıyor. Bu tutarın 2.1 milyar dolarının DASK tarafından karşılanacağı varsayılıyor.

Ercan Türkan, tamamen yenilenmesi gereken binaların altyapısının 6.5 milyar, şehir altyapısı ve kamusal binaların onarımının 2.8 milyar, az hasarlı binaların onarımının 2 milyar, otomobil hasarının da 4.2 milyar dolar kayba yol açacağını hesaplıyor.

Bu maliyeti kim üstlenecek?

İktisatçı Ercan Türkan, deprem felaketinin maliyetini ortaya koyan bu çalışmasında ayrıca bu maliyeti hangi kesimlerin ödeyeceği üzerinde de duruyor. Türkan çalışmasında bu konuda şu görüşleri dile getiriyor:

“Maliyetlerin toplam boyutunu bilmek kadar, bu maliyetin hangi kesimler tarafından üstlenildiğini bilmek de önemlidir. Birincil dağılım esas alındığında kamunun 31 milyar dolar, hanehalkı ve firmaların ise 27 milyar dolarlık bir maliyetle karşı karşıya kaldığını ifade etmek mümkündür.”

Hasar gören sanayi altyapısı ve işyeri kayıpları konusunda şu ana kadar herhangi bir veri seti açıklanmadığına dikkat çeken Ercan Türkan, şöyle devam ediyor:

“İşyerlerindeki hasar netleştikçe maliyetin hanehalkı ve firmalar arasındaki dağılımının da yapılabilmesi mümkün hale gelebilecektir.”

“UZUN DÖNEMLİ MALİYETLERİ OLACAK”

İktisatçı Ercan Türkan depremle ilgili maliyet analizinin son bölümünde bu felaketin sosyal yönlerden yapacağı etkilere dikkat çekerken şu görüşleri dile getiriyor:

“Ülke genelinden yüzde 20 daha kalabalık hanelere ve daha genç bir nüfusa sahip, buna karşılık kişi başı geliri ülke genelindeki gelirin yüzde 60’ı düzeyinde bulunan ve dolayısıyla görece olarak daha yoksul olan bir bölgede yaşanan bu felaketin uzun dönemli maliyetleri de olacaktır.

Genç nüfus kaybının yönetilmesi ve yoksullukla mücadele çok daha acil ve öncelikli bir hale gelecektir.

Bölgeler arasında yaşanacak göç hareketliliğinin yönetimi de kritik bir önemdedir.

Bölge ve ülke ekonomisi elbette bu yaraları dayanışma ve doğru tasarlanmış ekonomik ve sosyal politika demetleri ile saracaktır.

Burada toplumun tamamı tarafından cevaplandırılması gereken soru, ‘Biz bu maliyeti bugün tek taksitte ödemek yerine, Marmara depreminden bu yana geçmiş yıllara yayarak bugüne kadar ödeyebilseydik, organizasyonel yapımızı dinamik ve kendiliğinden işleyen bir hale getirebilseydik, bu üzüntü ve hasarın ne kadarını telafi edebilirdik’ sorusu olmalıdır.

Riskler kapıyı çalmadan önleyici tedbirleri alabilmeyi öğrenmek ve bunu talep etmek zorunda olduğumuz gerçeği ile yüzleşmek zorundayız.”

Başlıca göstergeler açısından 11 ilin payı (%)

Nüfus	
Toplam nüfus	16,4
Yüzölçüm	13,9
Hanehalkı sayısı	13,7
Milli gelir	
GSYH	9,8
Tarım	15,1
Sanayi	11,4
İmalat sanayi	11,5
İnşaat	10,0
Hizmetler	7,4
Şirket sayısı	
Toplam girişimler	12,3
Gelir vergisi mükellefleri	11,6
Kurumlar vergisi mükellefleri	9,6
KDV mükellefleri	11,0
Tarım	
Bitkisel üretim değeri	21,5
Tahıllar ve diğer bitkisel üretim	12,6
İşlenen tarım alanı	15,3
Büyükbaş hayvan	13,0
Küçükbaş hayvan	18,2
Dış ticaret	
İhracat	8,6
İthalat	6,7
İstihdam -Aktif sigortalı çalışanlar	12,3
Bütçe gelirleri -Genel bütçe gelirleri	4,8
Krediler	
Toplam nakdi krediler	9,3
Tekstil ve tekstil ürünleri kredileri	40,1
Metal ve işlenmiş maden kredileri	19,0
Ziraat ve balıkçılık sektörü kredileri	16,0
Toplam tüketici kredileri	10,9
Takipteki tüketici kredileri	18,1
Mevduat -Toplam mevduat	5,5
Araç sahipliği -Motorlu kara taşıtları	12,4

11 ilde depremin vurduğu yatırımlara ek destek talebi

Naki BAKIR

27 Şubat 2023 Pazartesi

Kahramanmaraş merkezli depremlerden birinci derecede etkilendiği için olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilen illerde son yıllarda ciddi bir yatırım hamlesi göze çarpıyor. Depremin yol açtığı olumsuz koşullar, bu illerdeki kalkınma dinamizmini de tehdit ediyor.

Bu illerde yatırımların sekteye uğramaması ve ekonomik ivme kaybına meydan verilmemesi için ek önlemlerin ivedi biçimde alınması, ülke ekonomisi açısından da büyük önem taşıyor. Depremlerden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere 10 ilde olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilirken, AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatıyla Elâzığ'ın depremden etkilenmesi bakımından 11'inci il olarak afet bölgesi olarak değerlendirileceğini açıkladı.

Deprem kalkınma ivmesini de vurdu

Bu illerde özellikle son 10 yılda büyük bir yatırım hamlesi ve kalkınma ivmesi olduğu belirlendi. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre 2013 başından 2022 sonuna kadar olan dönemde ülke geneli için düzenlenen tüm teşvik belgelerinin yüzde 17,4 oranındaki 12 bin 313'ü bu illerde gerçekleştirilecek yatırımlar için alındı.

YILLARA GÖRE TEŞVİK BELGESİNE BAĞLANAN YATIRIMLAR				11 İLE YÖNELİK ON YILLIK YATIRIMLARIN SEKTÖREL DAĞILIMI VE TOPLAMDAKİ PAYI						
	Belge (Adet)	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam (Kişi)	OHAL İLLERİ			TOPLAMDAKİ PAYI (%)			
				Belge (Adet)	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge	Yatırım	İstihdam	
2013	638	5.082	27.137	Enerji	2.199	49.472	6.070	20,9	11,8	14,4
2014	487	6.401	20.293	Hizmetler	1.762	50.766	92.327	14,3	8,9	14,4
2015	641	9.859	19.284	İmalat	7.684	222.410	354.654	18,0	16,0	23,7
2016	865	27.332	22.679	Madencilik	206	5.815	5.071	11,1	5,8	8,4
2017	1.371	19.869	43.444	Tarım	462	4.315	6.588	13,5	11,7	13,4
2018	1.016	21.557	48.457	TOPLAM	12.313	332.778	464.710	17,4	13,2	20,3
2019	844	25.925	41.347							
2020	1.644	65.242	58.298							
2021	2.488	73.714	100.301							
2022	2.319	77.797	83.470							

Bu belgeler kapsamında büyük bölümü imalat sanayii ve enerji sektörlerinde olmak üzere bu illerde gerçekleştirilecek 332,8 milyar liralık yatırım teşvik kapsamına alındı. Bu yatırımlarda 464 bin 710 kişilik istihdam yaratılacağı bildirildi. On yılda ülke geneli için verilen teşvik belgelerinde 10+1 il toplam yatırım tutarında yüzde 13,2, istihdamda yüzde 20,3 pay aldı. Gaziantep, bu dönemde alınan teşvik belgesi sayısında 2 bin 391 adet ve yatırım tutarında 90,3 milyar lira ile başı çekti.

Bu yatırımlarda 59 bin 674 kişilik istihdam öngörüldü. Bu ildeki yatırımların 78,6 milyarlık bölümünün imalat sanayiinde gerçekleştirileceği dikkati çekti. Gaziantep'i teşvik belgesi sayısında 1.756 ile Diyarbakır ve 1.726 ile Adana, yatırım tutarında ise 69,3 milyar lira ile Adana ve 43,5 milyar lira ile Kahramanmaraş izledi. Adana, 16,6 milyar lira ile bu dönemde en çok enerji yatırımı alan il olurken, imalat sanayii yatırımında da 38,6 milyar lira ile Gaziantep'in ardından ikinci oldu.

Teşvikli yatırımlarda öngörülen istihdam sayısında ise 11 il içinde daha çok emek-
yoğun yatırımların gerçekleştiği Diyarbakır 98 bin 747 kişi ile başta yer aldı. Afet
bölgesi ilan edilen 11 ilde yatırımlar, yıldan yıla katlanarak büyüdü. 2013 yılında
düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında bu illerde gerçekleştirilecek yatırımların 5,1
milyar lira olan tutarı izleyen yıllarda hazlı bir artışla 2022 itibarıyla 77,8 milyar liraya
ulaştı.

Ülke genelinde belgeye bağlanan toplam yatırımlarda bu illerin 2013 yılında yüzde 6,4 olan payı, 2022 yılında yüzde 13,4'e çıktı. Özellikle Gaziantep, Adana ve Kahramanmaraş'taki yatırım ivmesinin yanında diğer illerin teşvik unsurlarından en fazla düzeyde yararlanan 5 ve 6'ncı bölge kapsamında yer alması da etkili oldu.

Büyük bölümü sanayi yatırımı

Son on yılda afet illerinde gerçekleştirilmek üzere teşvik belgesi alınmış yatırımların 222,4 milyar lira ile üçte ikisini sanayi yatırımları oluşturuyor. Yaratılan toplam istihdamın da 354 bin 654 kişi ile büyük bölümü bu yatırımlar kapsamında.

Bu illerde son on yılda 50,8 milyar liralık hizmetler, 49,5 milyar liralık enerji, 5,8 milyar liralık madencilik ve 4,3 milyar liralık tarım yatırımı için teşvik belgesi alındı. Söz konusu iller, anılan dönemde ülke genelinde gerçekleştirilecek toplam imalat sanayii yatırımlarından yüzde 16, enerji yatırımlarından yüzde 11,8, tarım yatırımlarından yüzde 11,7, hizmetler yatırımlarından yüzde 8,9, madencilik yatırımlarından yüzde 5,8 pay aldı.

“Teşvik unsurları yeniden düzenlenmeli”

TEŞVİK BELGESİNE BAĞLANAN YATIRIMLAR (2013-2022)			
	Belge (Adet)	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam (Kişi)
Adana	1.726	69.258	38.175
Adıyaman	947	10.537	61.838
Diğarbakır	1.756	18.730	98.747
Elâzığ	556	14.674	21.248
Gaziantep	2.391	90.259	59.674
Hatay	649	25.468	16.488
K. Maraş	1.250	43.539	26.360
Kilis	165	5.951	5.152
Malatya	816	22.215	54.672
Osmaniye	383	7.672	9.126
Şanlıurfa	1.674	24.476	73.230
11 il	12.313	332.778	464.710
TÜRKİYE	70.836	2.515.186	2.291.561
11 ilin payı (%)	17,4	13,2	20,3

İş dünyası ve ekonomi çevrelerinde, depremde etkilenen illerin yeniden yapılanma ve imarı döneminde, yeni yatırımları bölgeye çekerek bu illerin yatırımlardan aldığı payın daha da artmasını sağlayacak şekilde teşviklerin yeniden düzenlenmesi gerektiği belirtiliyor.

Bu iller için cazip destek unsurlarının gündeme alınması ve teşvikten yararlanma sürelerinin mevcut yatırımlara göre daha uzun tutulması gerektiği ifade ediliyor. Deprem yarattığı olumsuz koşulların, üretim, ihracat ve istihdamda önemli bir paya sahip olan bu illerde son yıllarda yaşanan yatırım hareketliliğini sektöre uğratmaması için alınacak ek önlem ve destek unsurlarının, ülke ekonomisinde yaşanacak olası kayıpları da azaltacağı vurgulanıyor.

Yüz binlerce kişinin işsiz kaldığı ve farklı bölgelere göç ettiği bu illerin ekonomik ivme kaybı yaşamaması için depremedelerin iş hayatında aktif yer alması amacıyla ek kontenjan, yeni istihdam teşvikleri, uzaktan çalışma modelleri gibi çözüm önerileri dile

getiriliyor. Depremde işini kaybedenlere yönelik “öncelikli istihdam politikaları” da öneriler arasında yer alıyor.

Teşviklerde süre uzatımı

Yatırım teşvik belgelerinde ortalama süre 3 yıl olmakla birlikte yatırım konusuna göre değişebiliyor. Yatırımcıların aldığı teşvik belgeleri kapsamında mücbir sebep durumları hariç, belge süresi bir defalık olmak üzere yarısı oranında uzatılıyor.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırımcının mücbir sebepler veya olağanüstü hâl durumlarında, alınması gerekli izin ve ruhsat vb. belgelerin temin edilememesi, yatırımın verilen ek süreler dahil gerçekleştirilemediğinin belgelenmesi durumunda da bir defaya özgü proje bazında ek süre veriliyor. Yatırım teşvik mevzuatında doğal afetler, yangın, sel, deprem, fırtına vb. durumlar “mücbir sebep” sayılıyor.

Teşvik belgeleri kapsamında yatırımcılar, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, SGK prim ve faiz desteği gibi desteklerden daha uzun sürelerle yararlanmaya devam ediyor. Özellikle SGK prim desteği ile gelir vergisi stopaj desteğinden 6’ncı bölgede yatırım yapanlar 10 yıl süreyle yararlanabiliyor.

Alınan bazı ek önlemler

22 Şubat tarih ve 32122 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı’nın 125 No’lu Kararnamesi uyarınca:

Deprem nedeniyle, yıkık, acil yıkılacak, ağır ve orta hasarlı işyerlerine uygunluk tespiti beklenmeksizin, işverenin başvurusu üzerine kısa çalışma ödeneği verilecek.

OHAL ilan edilen illerde, her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, 22 Şubat 2023 tarihi itibarıyla olağanüstü hâl süresince, işverence feshedilemeyecek, cezası 10.008 TL

6 Şubat 2023 itibarıyla iş sözleşmesi bulunan işçilerden; iş sözleşmesi feshedilen ve yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmayanlara, kısa çalışma uygulanan dönemde veya işsiz kalınan süre kadar ve olağanüstü hâl süresince, İşsizlik Sigortası Fonu’ndan günlük 133,44 Türk Lirası ücret desteği verilecek.

TİS Kanunu kapsamında yetki tespitleri, toplu iş sözleşmeleri, uyuşmazlıkların çözümü ile grev ve lokavta ilişkin süreler olağanüstü hâl sürecince uzatıldı.

4857 Sayılı İş Kanunu uyarınca işçilerin ücretinden kesilen tutarların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı hesabına yatırılması için işverene tanınan bir aylık süre, olağanüstü hâl süresince uzatıldı.

SGK bütçesinden finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri ile ilgili harcamalar SGK bütçesinden karşılanacak.

Abdulkadir Selvi

Pijamalarıyla birliğine koşan komutan mı enkazdan çıkan helikopter pilotu mu kışlasından geç çıktı?

17 ton yardım malzemesi ile sabahın erken saatlerinde dev gibi bir nakliye uçağı olan A-400'le Etimesgut Askeri Havaalanı'ndan hareket ettik. İlk işim, "Savaş nedeniyle Ukrayna'da kalan bu uçak mıydı?" diye sormak oldu.

"Yok. Bu değildi ama benzeriydi" dediler. İlk istikamet Adana İncirlik Hava Üssü oldu. Amerika'nın İncirlik'teki üssü hakkında çok yazdım, çok konuştum. Ama oraya girmek deprem felaketi nedeniyle olacaktı.

İncirlik'te Amerika'nın savaş uçakları yoktu ama helikopterleri vardı. Savaş uçaklarını bakım gerekçesiyle başka yere kaydırılmışlar. Ama ilk günlerde Amerikalılara ait helikopterler, arama kurtarma ekiplerinin bölgeye ulaştırılmasında yardımcı olmuş.

MADENCİLER EFSANE OLMUŞ

İncirlik'e indiğimizde bir görevli, "Depremi ilk günü hava çok soğuktu. Soğuk yüzümüzü kesiyordu. Madenciler geldi. O soğuğa rağmen burada bir an önce bölgeye gitmek için yerlerinden kıpırdamadılar. Hayran kaldım" diye anlattı. Hatay'ın içinde bir enkazın başında sohbet ettiğim arama kurtarma ekibinden birisi, "Çok tehlikeli bir enkaz vardı. Üzerimize yıkılır diye giremedik. Ama madenciler geldi. Güvenli bir yol açıp enkaza girdiler ve oradan canlı insanları çıkardılar" dedi. "Kömür için değil, ömür için geldik" demişti madenciler. Bölgede efsane olmuşlar. Hepsini saygıyla selamlıyorum. Gönüllülere bir paragraf değil, koca bir sayfa ayırmak isterdim. Hani Z kuşağı şöyle, Z kuşağı böyle diyorlar ya, o gençlerin deprem bölgesinde yaptıkları hizmetleri görseniz göğsünüz kabarır.

PİJAMALARIMLA GELDİM

Adana'dan helikopterle İskenderun'daki askeri birliğe geçtik. Yardımlar için lojistik merkez olarak kullanılıyor. Ama muazzam iş yapıyorlar. Hangi ruhla çalışıyorlar diye soracak olursanız, birlik komutanı, "Depreme evimde yakalandım. Evden çıkınca ilk

işimiz; eşim çocuğu aldı, arabayla memlekete gitti, ben ise ayağımda terlik, üstümde pijama ile birliğime koştum” diye anlattı. Gerisini siz hesap edin.

ENKAZDAN ÇIKAN HELİKOPTER PİLOTU

Hani diyorlar ya “Asker niye geç çıktı?” diye. Pijamasıyla birliğinin başına koşan komutan geç mi çıktı? Hatay Havalimanında askeri helikopterlerin pilotlarıyla tanıştım. Bir pilot, depremin ilk anlarında enkazdan çıkarılmış. Eşini güvenli bir yere gönderdikten sonra şimdi helikopteriyle yardım taşıyor. Bu pilot mu kışlasından geç çıktı? “Asker kışlasından geç çıktı” derken insanda biraz vicdan olur.

YARDIMLAR DEVAM ETMELİ

İskenderun’daki Şehit Teğmen Ahmet Tor Kışlası lojistik merkezine dönüştürülmüş, yardım malzemeleri burada tasnif ediliyor. Örneğin bol miktarda soba gelmiş. Onlar Kahramanmaraş ve Malatya’ya gönderiliyor. Sonra helikopterlerle, TIR’larla depremzedelere ulaştırılıyor. İlk yardım TIR’ı 7 Şubat günü saat 2’de gelmiş. O günden bu yana binlerce TIR yardım gelmiş. Yardım faaliyetlerinde görev alanların bir ricası var. “Arama kurtarma faaliyetleri bitti diye yardımlarınızı kesmeyin” diyorlar. Çünkü önümüzde uzun bir süreç var ve bu insanların yardıma ihtiyacı devam ediyor. Kıyafet değil ama iç çamaşırı, hijyen setleri ve gıdaya olan ihtiyaç sürüyor. Ramazan orucu geliyor. Bu kez Ramazan kolilerini, fitre ve zekâtlarımızı deprem bölgesine ayıralım.

İskenderun’dan helikopterle Hatay Serinyol’daki 8. Komando Tuğay Komutanlığı’na geçtik. Tam Hatay’ın girişinde yer alıyor. Depremde şehitler vermiş, bazı binaları ağır hasarlı olan bir askeri birlik. Bir yandan yıkım faaliyetleri sürüyor, diğer yandan ise yardımları koordine ediyorlar. Yardım taşıyan helikopterlerin biri inip diğeri kalkıyor, TIR’ların biri giriyor, diğeri çıkıyor. Askeri birlikler bir yandan da depremzedeler için sıcak yemek çıkarıyorlar.

6 SAATTE GEÇTİĞİM YOL

Depremden sonra geldiğimde Hatay’a 5 saatte ulaşabilmişim. Ama çıkışımız daha zor olmuştu. 50 kilometrelik yolu 6 saatte alabilmiştik. Hatay’a giriş ve çıkış rahatlamış. Trafik ışıkları çalışmaya başlamış. Havaalanının kullanılmasıyla birlikte karayolunun yükü azalmış. Elektrik verilmeye başlanmış. Hatay uzun bir süre karanlığa gömülmüştü. Su gelmiş. Suyu Konya Büyükşehir Belediyesi’nin ekipleri getirmiş. İskenderun’da, Hatay’da kiminle konuşsam Konya Büyükşehir Belediyesi’nin hizmetlerini anlatıyor. Tebrikler Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay. Kardeşlik zor günde belli olur. Gönülleri kazanmışsın.

KONTEYNER KENTLER KURULUYOR

Hatay’da bir yandan enkaz kaldırma çalışmaları sürüyor, diğer yandan konteyner kent kurmak için hummalı bir faaliyet yürütülüyor. Çadır kentler büyük ölçüde

tamamlanmış. Mehmetçiğin kurduğu çadır kente geçtik. Hatayspor'un tesislerine kurulmuş. Antrenman sahası çadır kent olmuş. Mehmetçik okulunda çocuklara ders veriliyor. Üç öğün sıcak yemek çıkıyor. Hatayspor'un tesisleri olunca Volkan Demirel'in kulağını çınlattık. Hatay'ın sesi oldu. Büyüksün Volkan. Hataylıların gönlünde unutulmaz bir yer edinmişsin.

Çadır kentte çocuklara yönelik aktiviteler yapılıyor. Travmayı atlatmaları açısından önemli. Çocuklar kaynaşmaya başlamışlar. Minyatür kalelerde maç yapıyorlar. Zeynep kaledeydi ve oldukça da iddialıydı.

HATAY YIKILMIŞ

HATAY'ın merkezine geçtik. Defne'deydik. İlk iki depremde yıkılmayan binalar da yıkılmış. Antakya ve Defne'de yıkılmayan bina kalmamış. İlk günlerde gördüğüm hasarlı binalar da yerle bir olmuş. Asker ve polis devriye geziyor. İlk günlerdeki yağma olayları duyulmuyor. Kışlası Ankara Yenikent'te olan DAK Timi, Hatay'a ilk gelen arama kurtarma ekiplerinden. Hâlâ enkazların başında görev yapıyorlar. Arama kurtarma köpekleriyle diğer ekiplere de destek vermişler. Böyle bir afet yoktur. Hatay boşalmış. Köylerde evi olanlar köylere gitmiş ama diğerleri şehir dışına çıkmış. İlk günlerde gözü yaşlı insanlar, "Antakya bitti" diyordu. Aynı şeyi bu kez Defne'de duydum. Ama farklı bir şey daha öğrendim. Hataylı işinsanları ticari hayatın canlanması için harekete geçmeye başlamış. Bu iyi bir haber oldu benim için.

HATAY KÜLLERİNDEN DOĞACAK

Güzel insanların şehridir Hatay. Tarihte 7 kez yıkılmış ama her defasında küllerinden yeniden doğmuş bir şehir. Hatay'dan yüreğimde bir sızıyla ayrıldım, gönlümü bırakıp geldim. Ama Hataylılara olan inancım bir kez daha güçlendi. Hatay yeniden ayaklarının üstünde doğrulacak ve yine bizim özlediğimiz Hatay olacak. Buna olan inancım tam.

İbrahim Kahveci

Hayat KOCA bir yalanmış...

Bir ülkede 100 bin civarında kişi fazladan ölmüş ve bunu 2 yıl saklamışlar... O ülkede normalde toplum ne derdi? Nasıl tepki verirdi?

Cuma günü yazdım ama kimseden ses çıkmadı.

Daha büyük felaket yaşadığımız için olabilir mi? Ya da büyük afet yaşandığında fırsat bu fırsat diye mi saklanan 100 bin fazladan ölüm açıklandı?

2018-2019 yıllarında toplam ölüm 862.390 kişi ama pandemi geldiğinde 2020-2021 yıllarında ölüm sayısı 1.073.532 kişiye yükseliyor... Ölüm sayısındaki artış tam 211 bin 142 kişi.

Sağlık Bakanlığı 2020-2021 yıllarında Covid-19 ölümlerini 82.286 kişi açıklamıştı ama TÜİK bu ölümlerin 87.334 kişi olduğunu ilan ediyor. Bu fark çok büyük değil ama yine de düzeltelim...

Mesele şu: 211.142 kişi fazladan ölmüş ve bunun 87.334 kişisi de COVİD-19 nedeniyle ölmüş... Ya geriye kalan 123 bin 808 kişi fazladan neden ölmüş?

Hadi diyelim ki yılda 10-15 bin kişi de normal ölüm sayısındaki artıştan geliyor; iyi ama o zaman yaklaşık 100 bin kişi neden ölmüş?

TÜİK ölüm nedenlerini de açıklıyor.

Mesela “kötü huylu tümörler” nedeniyle ölümler 158.174 kişiden 154.816 kişiye düşmüş... Bakın artış yok tam tersine azalış var....

Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları (Alzheimer gibi) nedeniyle ölümler 40.657 kişiden 38.862 kişiye düşmüş... Artış yok, düşüş var.

Fazladan ölümlerin nedenlerine bakalım:

-Diyabet hastalığından ölümler 29.615 kişiden 35.424 kişiye, yani 5 bin 809 kişi fazladan ölmüş.

-Dolaşım sistemi hastalıklarından ise ölümler 321.453 kişiden 372.153 kişiye, yani burada 50 bin 700 kişi fazladan ölmüş... Bu artışta yüksek tansiyona bağlı ölümlerdeki artış 14 bin 246 kişi... Kalbe dayalı hastalıklardan ölümler ise 28 bin 200 kişi artmış. (Bu arada not: Aşı nedeniyle bu ölümler oldu diyorsanız yanılıyorsunuz... Sevgili aşı karşıtı komplocular maalesef bu kalp ölümleri aşı bulunmadan önce 2020 yılında asıl artışı yaşıyor). Diğer kalp hastalıklarından ölümlerde de 6 bin 895 kişi fazladan ölüyor. (Burada da artış 2020 yılında yaşanıyor)

Ve geliyoruz işin asıl noktasına...

COVID-19'dan ölmemişler ama 100 binden fazla insan neden fazladan ölmüşün cevabı asıl burada yatıyor: SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARI... Burada ölen sayısı pandemi öncesi 2 yılda 108.614 kişiden pandemi ile beraber 156.026 kişiye, yani 47 bin 412 kişi bu yüzden fazladan ölmüş...

Dolaşım sistemi hastalıklarından ölenlerin sayısı fazladan (50.700 kişi) %15,8 artarken solunum sistemi hastalıklarından fazladan ölenler (47.412 kişi) %43,7 artış göstermiş. Burada özellikle Pnömoni (zatürre) dikkat çekici bir artış gösteriyor.

Bunların dışında bir başka fazladan ölüm artışı böbrek yetmezliğinde yaşanmış (5.534 kişi fazladan ölmüş-%18.7 artış)

Aslında bir durum daha dikkat çekiyor: Pandemi nedeniyle sağlığa ulaşamayan ve/veya hastaneye gitmeyen bazı insanlar vefat etmiş olabilir. Ama zaten ileri yaş grubunda olup vefatı COVID-19 ve/veya buna bağlı rahatsızlıktan olanlar da bu 211 bin fazla vefatın içinde yer alıyor. O nedenle gerçek vefat artışının 100 bin kişiden fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Ve şimdi soru şu: **Sağlık Bakanlığı ve/veya Bakanı Sayın Koca bu ölümleri bilmesine rağmen neden COVID-19 ölümleri diye düşük sayı açıkladı? Neden fazladan 100 binden çok insan ölmüşken bunları açıklamadı?**

Mesela bu konu hakkında İstanbul Tabipler Odası Aralık 2020'de Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA'nın açıkladığı verilere **"Bütün anlatılanlar KOCA bir yalan"** diye cevap vermişler.

Yine Sağlık Bakanı Fahrettin Koca Eylül 2020'de aynen şunu söylüyor: "Ölüm sayıları hakkında ilginç iddialar var. Ölüm sayılarıyla skor arayışında olanlar, nereden

dayanak alıyor? Türkiye’de ölüm kaynaklar iki kaynaktan toplanıyor. Belediyelerimizin e-devlet tabanında yer alan defin sayıları, diğeri TÜİK.Devletin ve **salgınla mücadelenin itibarını zedelemek isteyen, kendi itibarını zedeler. Birinin ölümünü saklamaya imkan yoktur.”**

Fahrettin Koca aynı açıklamasında şu cümleleri ekliyor: “ 2020 yılındayız (Eylül sonu). Hayatta olanı ölmüş gösteremeyeceğimiz gibi ölmüş kişiyi hayatta gösteremeyiz. Yıllık öngörülen yüzde 2.2 oranında artışla bunun şimdi 336 bin 518 olması beklenmektedir. Covid-19 kaynaklı ölümler dahil 339 bin 26 ölüm gerçekleşmiştir. Covid-19 kaynaklı tespit edilmiş ölümler 8 bin 62’dir. Daha az veya daha fazla değildir.”

Bu açıklamada önemeli nokta şu: Normal ölüm sayısı ilk 9 ayda yıllık yüzde 2,2 artış dikkate alındığında zaten 336 bin 518 ölüm olacaktı ve Covid-19 ile beraber ölüm sayısı 339 bin 026 olmuş... Yani hiç endişeye ve itibar kaybına yol açacak şüpheli sorular sormayın... Şu salgın işini de kurcalamayın.

Bu arada not: 2020 yılı ilk 9 ayda 339 bin ölüm olduğunu söyleyen Sağlık Bakanı Koca’nın açıklamasına baktığımızda 2020 yılında 507 bin 938 ölüm olmuş... Yani 2020 ilk dokuz ayında aylık ölüm sayısı 37 bin 670 iken bu aylık ölüm sayısı 2020 son 3 ayında 56 bin 304 kişiye yükselmiş... Ne dersiniz?

Kısaca durum şu ki **pandemi nedeniyle ülkemizde 100 bin kişiden fazlalık bir ölüm gizlenmiş ve açıklanmamış. Bunu soran ve sorgulayanlar da nerede ise Ülkemizin birlik ve bütünlüğüne karşı çıkan ve Ülkemizin itibarını zedeleyenler olarak sunulmuş....** Ne diyordu Fenerbahçe tribünleri.. Yalan yalan yalan, dolan dolan dolan... 20 sene oldu istifa...

Bir ülkede 100 binden fazla ölümü saklamış bir yönetim normalde ne olurdu? Şimdi depremde asrın afetinde asrın ihmalini nasıl kapatıyorlar?

Aynı yöntem devam ediyor.... Başka söze gerek var mı? Uzun vadede hepimiz öleceğiz... Korkmaya gerek yok.

27 Şubat 2023, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Erdoğan müjdeyi verdi

55 yıllık dostum Can Paker'i dün son yolculuğuna uğurladık. İki gündür birçok ortak arkadaşımız beni aradı, başsağlığı dileklerinde bulundu. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ederim.

Ayrıca depremin yaralarını sarmaya çalışırken, bu kadar yoğunluğu arasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın araması da benim için çok anlamlıydı. Erdoğan ile kısa da olsa asrın felaketi hakkında konuştuk. "Sayısı kaç olursa olsun her depremzedenin kalıcı konut sorununu 1 yıl içinde çözeceğiz. Yeni şehirler kuracağız. Tek bir kişi bile mağdur olmayacak" sözünü tekrarladı. Erdoğan bunları söylerken çok kararlıydı. Ben de yapacağına inanıyorum. 20 yılda ne felaketler atlattık. Verdiği bütün sözleri tuttu. Hangi siyasi görüşte olursa olsun tüm Türkiye bu konuda Erdoğan'ın hakkını teslim ediyor.

MUHALEFET YİNE TAKOZ KOYUYOR

Aslında muhalefet de bu gerçeği biliyor. Ama son açıklamalarına bakıyorum da hepsi koro halinde "Yeni şehirlere hükümet değil kent meclisleri karar versin, hemen başlama bir sene bekle, artçı sarsıntılar dursun öyle başlarsın vs." diyerek Erdoğan'ın hızını kesmeye çalışıyor. Utanmadan depreme dayanıklı şehirler kurulmasının "seçim yatırımı" olduğunu iddia edenler bile var aralarında. 6'lı masa aslında "Depremzedeler yıllarca çadırlarda yaşasın, kalıcı konut sorunu çözülmesin ama yeter ki Erdoğan bu işten kazançlı çıkmasın" demeye çalışıyor.

Kentsel dönüşüme karşı çıkararak insanları çürük binalarda yaşamaya mahkum edenler şimdi de depreme dayanıklı kalıcı konut yapılmasını engellemeye çalışıyor. **Yakında depremzedelerin konut sorununun çözümünü engellemek için dava üstüne dava açacaklarına eminim. Yargı umarım bu kez daha titiz kararlar verir.**

14 MAYIS TARİHİ ÇOK ÖNEMLİ

28 Aralık 2022 tarihli yazımda seçimlerin 14 Mayıs tarihinde yapılacağını söylemiştim. Erdoğan da bu tarih üzerinde çalışma yaptıklarını söyledi. Deprem felaketi ile birlikte muhalif basında seçimin erteleneceği iddiaları ortaya atılmıştı. **Cumhurbaşkanı Erdoğan 14 Mayıs tarihinde geri adım atmayacak. Mart ayının ortalarına doğru seçim tarihi açıklanacak.**

Henüz adayını bile açıklayamayan 6'lı masa ise deprem felaketini de kullanarak iktidarın değişeceğini iddia ediyor. Ben ise geniş seçmen kitlelerinin dünyayı saran ekonomik kriz, enflasyon canavarı ve depremin yaralarının sarılması konusunda muhalefete asla güvenmediğini düşünüyorum. **Dahası muhalif seçmen bile, 6'lı masanın kazanması durumunda Türkiye'nin yönetilemeyeceğini en fazla bir yıl sonra erken seçime gidileceğini biliyor.**

Önümüzde 3.5 ay gibi uzun bir süre var. Muhalefet liderleri birbirinin kuyusunu kazmaya çalışırken Erdoğan'dan geleceğe umutla bakmamıza neden olacak, bizi çok şaşırtacak yeni müjdelere geleceğine inanıyorum. 14 Mayıs tarihi çok önemli. Bunu önümüzdeki dönemde yaşayarak göreceğiz.